

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.21.031

**Inventaris van het archief van A.H.
Bots [levensjaren 1816-1878]; A.G.
Bots [levensjaren 1826-1882], 1853-
1873**

E.R. Ooijevaar

Nationaal Archief, Den Haag 1978

This finding aid is written in Dutch.

INHOUDSOPGAVE

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	7
Inhoud en structuur van het archief.....	8
Inhoud.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
 Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	 11
1. J.P. Haase jr.....	11
2. J. Haase & Zoon.....	13
3. F. Hoebens.....	14
4. Jan Haase.....	15

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Collectie 327 Bots

Archiefbloknummer:

C22295

Omvang:

18 inventarisnummer(s); 0,40 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Amandus Hubertus Bots (1816-1878)

Arnoldus Gerardus Bots (1826-1882)

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Amandus Hubertus Bots (1816-1878) en Arnoldus Gerardus Bots (1826-1882), twee broers uit Helmond, kochten in 1853 de katoenplantage Esthersrust in Suriname. Het archief bestaat uit fotokopieën van het bedrijfsarchief, en is niet volledig. Voorkomende onderwerpen in de correspondentie zijn de verhandelde goederen, de prijzen, het transport en de marktsituatie, en ook het woon- en werkklimaat van de negers op de plantage, kritiek op het koloniaal regeringsbeleid en de familieomstandigheden in Nederland.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Collectie 327 Bots, nummer toegang 2.21.031, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Bots, 2.21.031, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Amandus Hubertus Bots (1816-1878) en Arnoldus Gerardus Bots (1826-1882), twee broers uit Helmond, kochten in 1853 de katoenplantage Esthersrust, 850 akkers groot en gelegen aan het kanaal van Warappa in Suriname. Om hun belangen aldaar te behartigen werd de fa. J. Haase & Zoon, handelaren in scheepsprovisiën te Amsterdam, ingeschakeld.

J.P. Haase jr., een zoon van J. Haase, werd benoemd tot agent in Paramaribo van de gebroeders Bots. In hun opdracht kocht en verkocht hij goederen. Zo werden onder meer koffiezakken, katoen en suiker van Paramaribo naar Amsterdam en wijn, bier, jenever, olie, galanterieën en parfumerieën van Amsterdam naar Paramaribo verscheept. In Amsterdam werden de goederen weer verder verhandeld door de fa. J. Haase & Zoon. Daar J.P. Haase jr. verantwoording schuldig was aan de gebroeders Bots werden regelmatig maand- en kwartaalstaten en extractkasrekeningen van de plantage Esthersrust verzonden.

Jan, het zoontje van de agent in Paramaribo, is bij vertrek van zijn vader uit Nederland bij F. Hoebens, schoolmeester te Asten, in de kost gedaan. De gebroeders Bots oefenden toezicht uit, regelden de financiën en hielden de vader op de hoogte van de opvoeding van zijn zoon.

De gebroeders Bots bezaten ook de katoenplantage Killenstein, 725 akkers groot en gelegen aan de rivier Commewijne, eveneens in Suriname. Uit enkele brieven blijkt dat er tussen de plantages Killenstein en Esthersrust goederen uitgewisseld werden.

De correspondentie tussen de agent J.P. Haase jr. en de gebroeders Bots werd grotendeels in duplo gevoerd. Eén serie brieven is genummerd, de andere niet. Beide series zijn niet compleet. In februari 1868 is de nummering van 309 op 411 overgegaan. Zeer waarschijnlijk ontbreekt nummer 310 of 410. Ook komen enkele dubbele nummers voor, zoals bij 423 en 545. Deze twee series brieven hebben globaal wel dezelfde inhoud, maar zijn niet geheel gelijklopend. De reden hiervan kon helaas niet achterhaald worden. Bij enkele brieven zijn een postale toelichting en een getypt afschrift gevoegd. Het merendeel van de correspondentie betreft de verhandelde goederen, de prijzen, het transport en de marktsituatie. Enkele andere onderwerpen die voorkomen zijn: het woon- en werkklimaat van de negers op de plantage, kritiek op het koloniaal regeringsbeleid en de familieomstandigheden in Nederland.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

De rechtstitel is (nog) onbekend

Inhoud en structuur van het archief

INHOUD

Het archief, 0,2 m', bestaat geheel uit fotokopieën, die in 1977 werden gemaakt van originelen in het bezit van drs. A.F. Holleman en prof. dr. H. Lint, die in deze hun welwillende medewerking verleend hebben (zie correspondentie van de Tweede Afdeling van het Algemeen Rijksarchief de brieven D 9.166/1977 en D 9.93/1978). De stukken waren uit filatelistisch oogpunt op een veiling aangekocht. Dit is één van de oorzaken waarom het hier slechts een gedeelte van een bedrijfsarchief betreft. De correspondentie van de gebroeders Bots met binnenlandse leveranciers en afnemers is eveneens in eigendom van de voornoemde heren, zij het niet compleet. Kopieën van deze correspondentie berusten bij het gemeentearchief van Helmond, daar het hier meer om regionale aangelegenheden gaat.

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

1. J.P. HAASE JR.

- 1-6** Ingekomen brieven van J.P. Haase jr., agent van de plantage Esthersrust te Suriname, genummerd.
1853, 1855, 1856, 1868, 1873 en z.j. 5 omslagen en 1 stuk
Niet compleet.
- 1** 1853
3 (21-7-1853), 11 (5-11-1853), 12 (20-11-1853), 13 (5-12-1853)
- 2** 1855
43 (5-1-1855), 45 (5-2-1855), 49 (21-3-1855), 50 (5-4-1855), 52 (18-4-1855), 57 (21-6-1855), 59 (13-7-1855), 60 (21-7-1855), 65 (1-10-1855), 66 (5-10-1855)
- 3** 1856
87 (19-6-1856), 88 (5-7-1856), 95 (21-9-1856), 97 (5-10-1856), 98 (21-10-1856), 101 (21-11-1856), 102 (3-12-1856).
- 4** 1868
306 (4-1-1868), 307 (19-1-1868), 309 (4-2-1868), 411 (20-2-1868), 412 (6-3-1868), 413 (20-3-1868), 414 (4-4-1868), 415 (19-4-1868), 416 (2-5-1868), 417 (20-5-1868), 418 (3-6-1868), 419 (19-6-1868), 421 (20-7-1868), 422 (4-8-1868), 423 (20-8-1868), 423 (4-9-1868), 424 (20-9-1868), 425 (20-9-1868), 429 (3-12-1868).
- 5** 1873
535 (2-1-1873), 536 (20-1-1873), 537 (2-2-1873), 538 (20-2-1873), 539 (1-3-1873), 540 (20-3-1873), 541 (2-4-1873), 542 (20-4-1873), 544 (20-5-1873), 545 (2-6-1873), 545 (19-6-1873), 546 (2-7-1873), 547 (20-7-1873), 548 (2-8-1873), 549 (20-8-1873), 550 (2-9-1873), 552 (20-9-1873), 553 (2-10-1873), 554 (20-10-1873), 555 (20-11-1873), 558 (20-12-1873).
- 6** Z.j.
- 7** Vrachtbrief van de schipper P. Rijntjes voor het vervoer van 41 balen katoen met het schip "Suriname" van Paramaribo naar Amsterdam voor J.P. Haase jr.
13 november 1854 1 stuk
In dorso de kostenberekening.
- 8** Catalogus van een Surinaamse koffieveiling, gehouden ten huize van A. van Es, in "De Brakke Grond", in de Nes te Amsterdam door verschillende makelaars. Gedrukt, met aantekeningen.
1863 1 katern
- 9** Ingekomen wisselbrief van J.P. Haase jr. 4 november 1867, afgelost op 9 december 1867.
[1867] 1 stuk

- 10** Ingekomen wisselbrief van J.P. Haase jr. 20 november 1867,
afgelost op 21 december 1867.
[1867] 1 stuk
- 11** Ingekomen wisselbrief van J.P. Haase jr. 19 december 1867,
afgelost op 18 januari 1868.
[1867-1868] 1 stuk

2. J. HAASE & ZOON

- 12** Ingekomen brief van J. Haase & Zoon te Amsterdam, ter begeleiding van een zending monsters en taxatie van 40 pakken katoen, met bijlagen.
22 juni 1855 3 stukken
Met toelichting.
- 13** Ingekomen reçu voor verzending van een pakje van J. Haase & Zoon te Amsterdam met de "Algemeene Expeditie" van H. Timmermans & Comp.
1 augustus 1855 1 stuk
Met toelichting.
- 14** Ingekomen rekening van W. Brummer, Schröder & Co. voor J. Haase & Zoon te Amsterdam wegens levering van 1306 yards zakkengoed met dubbele schering geweven.
7 april 1868 1 stuk
Met toelichting.
- 15** Ingekomen kwitantie van J. Haase & Zoon te Amsterdam.
6 september 1872 1 stuk
Met toelichting.

3. F. HOEBENS

- 16** Ingekomen brief van F. Hoebens, schoolmeester te Asten,
houdende het verzoek om Jan Haase zo spoedig mogelijk te laten
komen, daar de school al begonnen is.
19 september 1853 1 stuk
Met toelichting.
- 17** Ingekomen brief van F. Hoebens, schoolmeester te Asten,
houdende opgave van gemaakte onkosten voor de opvoeding van
Jan Haase.
15 mei 1855 1 stuk
Met toelichting.

4. JAN HAASE**18**

Ingekomen brief van Jan Haase, houdende nieuwjaarswensen.

1 januari 1855

1 stuk

Met toelichting.